

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Lectionarium - Cod. Aug. perg. 37

[S.l.], [3. Drittel des 10. Jh.]

Passio sanctae Agathae virginis

[urn:nbn:de:bsz:31-6715](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-6715)

unam pro dño dimiserit. cen-
tum recipiat in futuro. Sen-
sus igitur iste est. Qui carna-
lia pro saluatore dimiserit.
spiritalia recipiet. quae com-
paratione et merito sui ita
erunt. quasi paruo numero
centenarius numerus compa-
retur. Vnde dicit & aposto-
lus. qui unam tantum domū
et unius prouintie paruos
agros dimiserat. Quasi nihil
habentes. et omnia possiden-
tes. Quod autem ait in rege-
neratione. proculdubio mor-
tuorum resurrectionem.
nomine uoluit regeneratio-
nis intellegi.

INCIPIT PASSIO SCÆ 11.
AGATHAE
VIRGINIS

In sicilia in urbe cathinen-
sium. sub dio claudio et ma-
ximiano imperatoribus.
decio ter consule. die no-
narum februariae. Quin-
tianus consularis sicilie.

audiens scām opinionem
uirginis dō dicatē aga-
thae. multifaria inten-
tione perquirebat. ut
adeam pestingeret. per
singula enim criminamen-
tis suae. singulorum in-
se uitiorum excitabat af-
fectus. Utrpote pro gloria
saeculi concupiscens suā
opinionem extendere.
nobilissimis ostam nata-
libus dī famulam fecit at-
trahi. Ut quierat de gene-
re ignotus. per hoc sonaret
apud aures uulgi quod tan-
tus eēt aetalis. qui possit
etiam spectabilium sibi
subiugare personas. U-
bidinosus autem ad alpe-
ctum uirginis pulcherr-
imae. oculorum suorum
concupiscentiam commo-
uebat. Et ut auarus ad fa-
cultates eius. cupiditatis
suae frena laxabat. Atq-
ue idolatriae. doemonū

seruus feruore impieta-
 tis suae inflammatus.
 xpi nomen audire non
 poterat; his ethuiuscemo-
 di ut diximus furus com-
 prehensus. beatam aga-
 then a suis fecit apparito-
 ribus coactam. Et fecit eam
 ciudam matronae. tradi no-
 mine afrodisia. quae habe-
 bat nouem filias turpissi-
 mas. sicuti erat & mater
 earum; Hoc autem factum
 est. ut per dies xxx. cotidie
 blandimentis eam persua-
 derent. ut mutarent animu-
 eius. ut a consensu boni con-
 sili declinaretur; Et modo
 pmittenda laeta. modo
 terrendo aspera. sperabant
 se mentem scaem. a bono p-
 posito reuocari; Quibus sca
 agathes dicebat. Mens mea
 solidata est. & in xpo fun-
 data. Uerba uia uenti sunt
 pmissiones urae nebulae s.
 Terrores uiri flumina aquae

sunt. Quae quantum in-
 pingunt. fundamentum
 domus meae non potest ca-
 dere. fundatum enim est su-
 pra petram; Haec dicebat. He-
 bat cotidie & orabat; ut
 sicut sitiens in ardore solu-
 fluentia fontium concupi-
 scit. ita desiderabat ad masti-
 ri coronam adtingere. & di-
 uersa p xpi nomine suppli-
 cia sustinere; Uidens igitur
 afrodisia mentem eius im-
 mobilem permanere. abiit
 ad quintianum. & dixit ei:
 Facilius possunt saxa molli-
 ri. & ferrum in plumbi mol-
 litiem uesti. quam ab inten-
 tione xpiana. mens istius
 puellae reuocetur; Ego enim
 et filiae meae. sine cessatio-
 ne uicibus nobis inuicem suc-
 cedentes. nocte ac die nihil
 aliud gessimus. nisi ut age-
 remus qualiter animum ei.
 ad consensum boni consilii
 inclinaremus; Ego etiam

& gemmas & ornamenta
insignia & uestimenta au
ro & cetera optuli. Ego do
mos & predia suburbana
promisi. ego uariorum
ornamentorum domus.
ego familias diuersi sexus
& aetatis exhibui; Sed ista
omnia quasi terram quam
pedibus suis conculeat. ita
p̄ nihilo computauit. Tunc
iratus quintianus. iussit eā
ad secretarium adduci. &
sedens p̄ tribunali. hoc ini
tium sermonis fecit; Cuius
conditionis es. Scā agathes
respondit; Non solum in
genua. sed expectabili ge
nere. quod omnis parente
la mea testatur; Quin
tianus dixit: Et si ingenua
probaris & nobilis. cur mo
ribus seruilem te personā
ostendis. Scā agathes re
spondit; Quia ancilla xpi
sum. ideo me ostendo ser
uilem personam. Quintia

nus dixit: Certe ingenua
eras et nobilis. quomodo
nunc te ancillā eē p̄fiteris.
Scā agathes respondit.
Summa ingenuitas ista est
in qua seruitus xpi compro
batur; Quintianus dixit.
Quid ergo. Nos ingenuitate
non habemus. qui seruitū
xpi contemnimus & deos
sequimur. Scā agathes
respondit: Ingenuitas ur̄a
ad tantam captiuitatem
deuenit. ut non solum uos
peccati faceret seruos. uerū
etiam ligno & lapidibus
uos fecit eē obnoxios; Quin
tianus dixit: Quicquid
furioso ore latraueris. pe
nae poterunt uindicare;
Dic tamen ante quam ad
tormenta uenias. cur deo
rum scā contemnis. Scā
agathes respondit. Noli
dicere deorum. sed dic doe
monum; Dæmonia enim
sunt ista. quorum effigi

es in aeternitate conuesti-
 tis. Quorum marmoreas
 & gypseas facies deauratis.
 Quintianus dixit. Elige
 tibi unum quodcumque
 uolueris. eduobus con-
 silium. Et ut diuersas
 poenas interdamnati-
 cos quasi stulta incur-
 rere. aut quasi sapiens
 esto & nobilis. quod te
 natura dictauit. & sa-
 crifica diis omnipoten-
 tibus. quos ueros deos
 esse. uera diuinitas de-
 monstrauit. Scāa aga-^{viii.}
 thes respondit. Sicut talis
 uxor tua. sicut dea tua
 uenus fuit. & tu sis ta-
 lis qualis deus tuus io-
 uis extitit. Quintianus
 haec audiens. iussit eam
 a lapidibus caedi & dixit.
 In iniuriam iudicis. no-
 li temerario ore garrere.
 Scāa agathes respondit.
 Dixisti deos tuos esse.

quos diuinitas uera demon-
 strauit. Sicut ergo talis uxor
 tua uenus. et tu uiuisti
 ut tuos possitis uideor
 uxorum numero compa-
 ri. Quintianus dixit. Appa-
 ret te hoc eligere. ut diuer-
 sa tormenta sustineas. quae
 precepta mea in iniuriis ser-
 monum tuorum exagitas.
 Beata agathes respondit.
 Miror te uirum prudentem.
 actam stultitiam deuolu-
 tum. ut illos deos tuos dicas.
 quorum uitam non cupias
 tuam coniugem uel te imi-
 tari. & dicas tibi iniuriam
 fieri. sicorum uuas exemplo
 Si enim uere dii sunt tui. bo-
 num tibi optaui. ut talis ui-
 ta tua sit. qualis & eorum
 fuisse perhibetur. Si enim
 eorum execraris consortia
 mecum senti. & dic eos tam
 pessimos esse tamque sordidis-
 simos. qui maledicere alicui
 uoluerit talem optat esse.

quod autem execrabilis uita illorum.
Quintianus dixit. Quid mihi
uerborum superfluum cur
facias. Si sequeris aut sacrifi
cium aut uanis te suppli
ciis faciam interire. Sca ag
thes respondit. Si feras mihi
inmittas. audito xpi nomi
ne mansuescunt. Si uignes
adhibeas. de caelo mihi ro
rem saluificum. angeli mi
nistrabunt. Si plagas &
uerbera subministraueris
uniuersa contemno. respi
ciens in dnm uiuum. habeo
enim intra me spm scm.
per quem uniuersa tua
tormenta despiciam.
Tunc quintianus agitantis
caput. iussit eam in carce
rem tenebrosam recipi
dicens ad eam. Cogita te
cum agathes. & penitere
ut possis euadere tormenta.
& sacrificia diis. Quod sino
lueris. fostuer laniaberis.
Sca agathes respondit. Omi

nister satanae. tu penitere
ut possis euadere aeterna
damnationem. Tunc quin
tianus iussit eam trahi ad
carcerem. quia eum uoce
publica confundebat.
Sca uero di agathes lactis
sima & gaudens. carcerem
glorianter intrauit. & qua
si ad aepulas inuitata. ita
gaudens. agonem suum dno
precibus commendabat.
Sequenti igitur die impi
issimus quintianus. iussit
eam aspectibus suis astari.
cui & dixit. Quid tractasti
circa salutem tuam. Sca
agathes respondit. Salus
mea xpc est. Quintianus dixit.
Quousq. infelix pertrahis in
tentionem uanam. Dene
ga iam xpm & deos incipe
colere. ne uitam tuam iuuen
tutis acerba morte consu
mas. Sca agathes respon
dit. Tunc ga deos tuos qui
sunt lapides & ligna.

ILE C. S. EV. SEC. MATH.

IN illo tempore. **D**ixit ih̄c discipulis suis. Simile est regnum caelorum thesauro abscondito in agro. quem qui inuenit homo abscondit. & pre gaudio illius uadit & uendit uniuersa quae habet. et emit agrum illum. et reliqua.

SOME BEATI GRECORII P. DE CAELIS

Scaelorum regnum fratres carissimi. idcirco terrenis rebus simile dicitur. ut ex his quae animus nouit. surgat ad in cognita quae non nouit. quatenus exemplo uisibilium se ad inuisibilia rapiat. et per ea quae usu didicit. quasi confricatus in caleseat. ut per hoc quod scit notum diligere. discat & in cognita amare. Ecce enim caelorum regnum thesauro in agro abscondito comparatur. quem qui inuenit homo abscondit. & pre gaudio illius uadit et uendit uniuersa quae habet. & emit agrum

illum. Qua in re hoc quoque notandum est. quod inuentus thesaurus absconditur ut seruetur. quia studium caelestis desiderii a malignis spiritibus custodire non sufficit. qui hoc ab humanis laudibus non abscondit. In presenti et enim uita. quasi in uia sumus. qua ad patriam pergimus. Maligni autem spiritus iter nostrum. quasi quidam latroneuli obsident.

De predari ergo desiderat. qui thesaurum publice portat in uia. Haec autem dico. non ut proximi opera nostra non uideant. cum scriptum sit. uideant opera ur̄a bona. & glorificent patrem ur̄m qui in caelis est. sed ut per hoc quod agimus. laudes exterius non queramus.

Sic autem sit opus in publico. quatenus intentio maneat in occulto. ut et de bono opere proximis prebeamus exemplum. et tamen per intentionem qua dō soli placere que